Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B** **NÕUKOGU DIREKTIIV 92/40/EMÜ,**

19. mai 1992,

millega kehtestatakse klassikalise lindude katku tõrjemeetmed

(EÜT L 167 , 22.6.1992, lk 1)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►**M1**	Nõukogu Määrus (EÜ) nr 806/2003, 14. aprill 2003,	L 122	1	16.5.2003

Muudetud:

►**A1**	Austria, Rootsi ja Soome ühinemisakt	C 241	21	29.8.1994
►**A2**	Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta	L 236	33	23.9.2003

▼B

NÕUKOGU DIREKTIIV 92/40/EMÜ,

19. mai 1992,

millega kehtestatakse klassikalise lindude katku tõrjemeetmed

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 43,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ([2])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ([3])

ning arvestades, et:

asutamislepingu II lisas on loetletud kodulinnud; kodulinnuliha turustamine moodustab põllumajandusega tegeleva rahvastikuosa jaoks tähtsa tuluallika;

ühenduse tasandil tuleb kehtestada tõrjemeetmed, mis võetakse klassikalise lindude katku patogeense vormi puhangu korral, mille on põhjustanud eriomadustega gripiviirus ning mida edaspidi nimetatakse klassikaliseks lindude katkuks, et tagada kodulinnulihasektori siseriiklik areng ning loomade tervise kaitse ühenduses;

klassikalise lindude katku puhang võib omandada kiirelt episootilise haiguse mõõtmed, tuues kaasa suremuse ja häired ulatuses, mis võib järsult vähendada terve põllumajanduse või kodulinnuliha tootmise tasuvust;

meetmed tuleb võtta kohe, kui kahtlustatakse haiguse esinemist, et saaks rakendada viivitamatuid ja tõhusaid tõrjemeetmeid, kui haiguse esinemist kinnitatakse;

niipea kui haiguspuhang esineb, tuleb vältida haiguse levikut, kontrollides hoolikalt loomade ning nende toodete liikumist, mis võivad olla nakatunud, ning vajaduse korral vaktsineerides;

haigus tuleb diagnoosida siseriiklike laborite järelevalve all ja laborite koordineerimise peab tagama ühenduse tugilabor;

klassikalise lindude katku kontrolli ühismeetmed moodustavad aluse ühtse standardi säilitamiseks seoses loomade tervishoiuga;

klassikalise lindude katku puhangu korral kohaldatakse nõukogu 26. juuni 1990. aasta otsuse 90/424/EMÜ (veterinaariaalaste kulutuste kohta) ([4]) artiklit 3;

komisjonile tuleks teha ülesandeks vajalike rakendusmeetmete võtmine,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesolevas direktiivis määratakse kindlaks ühenduse tõrjemeetmed, mida kohaldatakse klassikalise lindude katku puhangu korral kodulindude seas, ilma et see piiraks ühendusesisest kaubandust reguleerivate ühenduse sätete kohaldamist.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata, kui klassikaline lindude katk avastatakse muudel lindudel; sel juhul teavitab asjaomane liikmesriik komisjoni meetmetest, mida ta võtab.

([1]) EÜT C 231, 5.9.1991, lk 4.
([2]) EÜT C 326, 16.12.1991, lk 242.
([3]) EÜT C 79, 30.3.1992, lk 8.
([4]) EÜT L 224, 18.8.1990, lk 19. Otsust on muudetud otsusega 91/133/EMÜ (EÜT L 66, 13.3.1991, lk 81).

▼B

Artikkel 2

Käesoleva direktiivi kohaldamisel kehtivad vajaduse korral nõukogu 15. oktoobri 1990. aasta direktiivi 90/539/EMÜ (kodulindude ja haudemunade ühendusesisest kaubandust ning kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta) ([1]) artiklis 2 esitatud mõisted.

Kehtivad ka järgmised mõisted:

a) *nakatunud kodulinnud* — mis tahes kodulinnud:

— mille puhul on pärast heakskiidetud labori meditsiinilist kontrolli ametlikult kinnitatud klassikalise lindude katku esinemine I lisa tähenduses või

— mille puhul esinevad klassikalise lindude katkuga kaasnevad kliinilised tunnused või tapajärgsed kahjustused teise või järgmise puhangu korral;

b) *haiguskahtlased kodulinnud* — mis tahes kodulinnud, millel on sellised kliinilised tunnused või tapajärgsed kahjustused, mille puhul võib põhjendatult kahtlustada klassikalise lindude katku esinemist, või mis tahes kodulinnud, millel on tuvastatud A-tüüpi gripiviiruse alatüüpide H5 või H7 esinemine;

c) *nakkuskahtlased kodulinnud* — mis tahes kodulinnud, mis võivad olla otse või kaudselt kokku puutunud klassikalise lindude katku viirusega või A-tüüpi gripiviiruse alatüüpidega H5 või H7;

d) *pädev asutus* — pädev asutus direktiivi 90/425/EMÜ ([2]) artikli 2 lõike 6 tähenduses;

e) *riiklik veterinaararst* — pädeva asutuse poolt määratud veterinaararst.

Artikkel 3

Liikmesriigid tagavad, et klassikalise lindude katku kahtlusest tuleb kohustuslikus korras viivitamata teatada pädevale asutusele.

Artikkel 4

1. Kui kahtlustatakse, et ettevõttes olevad kodulinnud on nakatunud või saastunud klassikalise lindude katkuga, tagavad liikmesriigid, et riiklik veterinaararst käivitab viivitamata ametliku uurimise haiguse esinemise kinnitamiseks või välistamiseks ning eelkõige peavad nad võtma või laskma võtta laboratoorseteks uuringuteks vajalikud proovid.

2. Kui nakkuskahtlusest on teatatud, laseb pädev asutus kohe võtta ettevõtte ametliku kontrolli alla ning eelkõige nõuab, et:

a) koostatakse register kõikide kodulindude kategooriate kohta ettevõttes, märkides iga kategooria kohta surnud, kliiniliste tunnustega ning kliiniliste tunnusteta kodulindude arvu. Registrit ajakohastatakse, et see sisaldaks linde, mis on sündinud või surnud kahtluse ajavahemikul. Registri andmeid ajakohastatakse ja esitatakse nõudmise korral ning registrit võib igal külastusel kontrollida;

b) kõiki ettevõtte linde hoitakse nende eluruumides või piiratuna muus kohas, kus neid saab isoleerida ning hoida kokku puutumast teiste lindudega;

c) ühtegi kodulindu ei tooda ettevõttesse ega viida sealt välja;

d) kõik:

— isikute, teiste loomade ning sõidukite liikumised ettevõttesse ning sealt välja,

([1]) EÜT L 303, 31.10.1990, lk 6. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 91/496/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56).

([2]) Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/425/EMÜ (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29); viimati muudetud direktiiviga 91/496/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56)

▼B

— kodulinnuliha või -rümpade, loomatoidu, töövahendite, jäätmete, väljaheite, sõnniku, allapanu või muude ainete või esemete liikumine, millega klassikaline lindude katk võib edasi kanduda, on lubatud pädeva asutuse loal;

e) munad viiakse ettevõttest välja ning transporditakse pädeva asutuse loal, välja arvatud munad, mis saadetakse otse vastavalt direktiivi 89/437/EMÜ ([1]) artikli 6 lõikele 1 munatoodete tootmiseks ja/või töötlemiseks heakskiidetud asutusse. Kõnealune luba peab vastama I lisas sätestatud nõuetele;

f) lindude majade ja ettevõtte sisse- ja väljapääsude juures tuleb kasutada sobivaid desinfitseerimisvahendeid;

g) vastavalt artiklile 7 tehakse episotoloogiline uurimine.

3. Kuni lõikes 5 sätestatud ametlike meetmete kehtestamiseni peavad haiguskahtlaste kodulindude omanikud või pidajad võtma kõik põhjendatud meetmed, et tagada lõike 2 täitmine, välja arvatud selle punkt g.

4. Pädev asutus võib kohaldada lõikega 2 ettenähtud meetmeid teiste ettevõtete suhtes, kui nende asukoht, piirid või kokkupuude haiguskahtlase ettevõttega annab põhjust kahtlustada võimalikku saastumist.

5. Lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmeid kasutatakse kuni riiklik veterinaararst on välistanud klassikalise lindude katku kahtluse.

Artikkel 5

1. Kui klassikalise lindude katku esinemine ettevõttes on ametlikult kinnitatud, tagavad liikmesriigid, et pädev asutus nõuaks lisaks artikli 4 lõikes 2 osutatud meetmetele järgmiste meetmete võtmist:

a) kõik ettevõttes olevad linnud tapetakse viivitamata kohapeal. Surnud või tapetud linnud ning kõik munad hävitatakse. Need toimingud tuleb teha nii, et haiguse leviku oht oleks minimaalne;

b) mis tahes ained või jäätmed, näiteks loomasööt, allapanu või sõnnik, mis võib olla saastatud, hävitatakse või töödeldakse nõuetekohaselt. Kõnealuse töötlemisega, mis viiakse läbi vastavalt riikliku veterinaararsti juhtnööridele, tagatakse klassikalise lindude katku viiruse hävitamine;

c) kui ettevõtte linnud on tapetud haiguse eeldatava peiteaja jooksul, otsitakse võimaluse korral üles ja hävitatakse asjaomaste lindude liha;

d) eeldatava peiteaja jooksul munetud haudemunad, mis on ettevõttest välja viidud, otsitakse üles ja hävitatakse; sellistest munadest koorunud linnud võetakse ametliku järelevalve alla; eeldatava peiteaja jooksul munetud toidumunad, mis on ettevõttest välja viidud, otsitakse võimaluse korral üles ja hävitatakse, välja arvatud juhul, kui neid on eelnevalt nõuetekohaselt desinfitseeritud;

e) pärast lõikudes a ja b loetletud toiminguid puhastatakse ja desinfitseeritakse vastavalt artikli 11 sätetele lindude majad, nende ümbrus, transpordivahendid ning kõik vahendid, mis võivad olla saastunud;

f) uusi linde ei tooda ettevõttesse vähemalt 21 päeva jooksul pärast lõigus e sätestatud toimingute lõppu;

g) episotoloogiline uurimine tehakse vastavalt artiklile 7.

2. Pädev asutus võib kohaldada lõikega 1 ettenähtud meetmeid teiste naaberettevõtete suhtes, kui nende asukoht, piirid või kokkupuude haiguskahtlase ettevõttega annab põhjust kahtlustada võimalikku saastumist.

Artikkel 6

Ettevõtete puhul, mis koosnevad kahest või enamast linnukarjast, võib pädev asutus vastavalt komisjoni poolt artiklis 21 sätestatud korras kehtestatud kriteeriumitele lubada erandeid artikli 5 lõike 1 nõuetest nakatatud ettevõtte tervete karjade puhul, tingimusel, et riiklik veteri-

([1]) EÜT L 212, 22.7.1989, lk 87. Direktiivi on muudetud direktiiviga 89/662/EMÜ (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13).

▼B

naararst on kinnitanud, et ettevõttes on tegevus korraldatud nii, et karjade majutamine, pidamine ja toitmine on täielikult eraldatud, nii et viirus ei saa levida ühelt karjalt teisele.

Artikkel 7

1. Episotoloogilisel uurimisel määratakse kindlaks:

— aeg, mille jooksul klassikaline lindude katk on võinud ettevõttes esineda,

— ettevõttes esineva klassikalise lindude katku võimalik päritolu ja muud ettevõtted, kus on linde, mis võivad olla nakatunud või saastunud samast allikast,

— inimeste, lindude või muude loomade, sõidukite, munade, liha ja rümpade ning mis tahes töövahendi või aine liikumine, millega võib klassikalise lindude katku viirust kõnealusesse ettevõttesse sisse tuua või sealt välja viia.

2. Kõikide klassikalise lindude katku võimalikult kiireks likvideerimiseks vajalike meetmete täielikuks kooskõlastamiseks ja epidemioloogilise uurimise läbiviimiseks luuakse kriisikeskus.

Nõukogu sätestab komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega siseriiklikke kriisikeskusi ja ühenduse kriisikeskusi käsitlevad üldeeskirjad.

Artikkel 8

1. Kui riiklikul veterinaararstil on alust kahtlustada, et mis tahes ettevõtte linnud võivad olla saastatud inimeste, loomade või sõidukite liikumise tõttu või muul teel, võetakse asjaomane ettevõte ametliku kontrolli alla vastavalt lõikele 2.

2. Ametliku kontrolli eesmärk on avastada viivitamata klassikalise lindude katku mis tahes kahtlus, lugeda kokku linnud ning jälgida nende liikumist ning vajaduse korral võtta lõikes 3 sätestatud meetmeid.

3. Kui ettevõte on võetud ametliku kontrolli alla vastavalt lõigetele 1 ja 2, keelab pädev asutus lindude ettevõttest väljaviimise muul eesmärgil kui viivitamatuks tapmiseks otse tapamajja transportimiseks ametliku järelevalve all. Enne kõnealuse loa andmist peab riiklik veterinaararst olema teinud kõikide lindude kliinilise läbivaatuse, et välistada klassikalise lindude katku esinemine ettevõttes. Käesolevas artiklis osutatud liikumispiirangud kehtestatakse 21 päevaks alates viimasest võimaliku saastumise kuupäevast; kõnealused piirangud peavad siiski kehtima vähemalt seitse päeva.

4. Kui pädev asutus leiab, et tingimused lubavad, võib ta piirata käesolevas artiklis sätestatud meetmete kohaldamist mõnes ettevõtte osas ning seal paiknevate lindude suhtes, tingimusel, et linde majutatakse, peetakse ning söödetakse täiesti eraldi ning eri töötajate poolt.

Artikkel 9

1. Kui klassikalise lindude katku diagnoos on ametlikult kinnitatud, tagavad liikmesriigid, et pädev asutus kehtestab ümber nakatunud ettevõtte vähemalt kolme kilomeetri raadiuses ohustatud tsooni, mis omakorda asub 10 kilomeetrise raadiusega järelevalvetsoonis. Tsoonide kehtestamisel tuleb arvesse võtta klassikalise lindude katkuga seotud geograafilisi, halduslikke, ökoloogilisi ning episotoloogilisi tegureid ning seireseadmeid.

2. Ohustatud tsoonis kohaldatakse järgmisi meetmeid:

a) kõikide tsoonis linde pidavate ettevõtete kindlaksmääramine;

b) kõikide linde pidavate ettevõtete regulaarsed külastused, asjaomaste lindude kliiniline läbivaatus, mis vajaduse korral hõlmab proovide võtmist laboratoorseteks uuringuteks; külastused ja leiud tuleb registreerida;

c) kõiki linde tuleb pidada nende eluruumides või muudes kohtades, kus neid saab isoleerida;

▼B

d) nõuetekohaste desinfektsioonivahendite kasutamine ettevõtte sisse- ja väljapääsude juures;

e) lindudega, linnurümpadega ning munadega tegelevate isikute ning linde, rümpasid ja mune tsoonis vedavate sõidukite liikumise kontroll; lindude vedamine on üldiselt keelatud, välja arvatud transiitveol suurte maanteede või raudteede kaudu;

f) lindude ja haudemunade väljaviimise keeld ettevõttest, kus neid hoitakse, välja arvatud juhul, kui pädev asutus on lubanud vedada:

i) linde viivitamatuks tapmiseks tapamajja, mis asub soovitavalt nakatunud piirkonnas või, kui see ei ole võimalik, pädeva asutuse määratud tapamajja väljaspool nakatunud piirkonda. Kõnealusel linnulihal peab olema direktiivi 91/494/EMÜ ([1]) artikli 5 lõikes 1 sätestatud eri tervisemärk;

ii) ühepäevaseid tibusid või munema hakkavaid noorkanu järelevalvetsooni piires ettevõttesse, kus ei ole teisi linde. Asjaomane ettevõte tuleb võtta artikli 8 lõikes 2 sätestatud ametliku kontrolli alla;

iii) haudemune pädeva asutuse määratud haudejaama; enne lähetamist tuleb munad ning nende pakid desinfitseerida. Alapunktides i, ii ja iii lubatud liikumised toimuvad vahetult ametliku kontrolli all. Need on lubatud vaid siis, kui riiklik veterinaararst on teinud ettevõtte tervishoiukontrolli. Kasutatavad transpordivahendid tuleb enne ja pärast kasutamist puhastada ja desinfitseerida;

g) kasutatud allapanu või linnusõnniku ilma loata eemaldamise või laotamise keeld;

h) messide, turgude, näituste või muude kodulindude või muude lindude kohalolekuga seotud ürituste keeld.

3. Ohustatud tsoonis võetavaid meetmeid kohaldatakse vähemalt 21 päeva pärast esialgse puhastamise ja desinfitseerimise läbiviimist nakatunud ettevõttes vastavalt artiklile 11. Ohustatud tsoon on seejärel osa järelevalvetsoonist.

4. Järelevalvetsoonis kohaldatavad meetmed on järgmised:

a) kõikide tsoonis linde pidavate ettevõtete kindlaksmääramine;

b) lindude ja haudemunade liikumise kontroll tsoonis;

c) lindude tsoonist väljaviimise keeld esimese 15 päeva jooksul, välja arvatud otse pädeva asutuse määratud väljaspool järelevalvetsooni asuvasse tapamajja viimiseks. Kõnealusel linnulihal peab olema direktiivi 91/494/EMÜ artiklis 3 sätestatud eri-tervisemärk;

d) haudemunade järelevalvetsoonist väljaviimise keeld, välja arvatud pädeva asutuse määratud haudejaama. Enne lähetamist tuleb munad ning nende pakid desinfitseerida;

e) kasutatud allapanu või linnusõnniku tsoonist väljaviimise keeld;

f) messide, turgude, näituste või muude kodulindude ja muude lindude kohalolekuga seotud ürituste keeld;

g) ilma et see piiraks punktide a ja b sätete kohaldamist, lindude veo keeld, välja arvatud transiitveol suurte maanteede või raudteede kaudu.

5. Järelevalvetsoonis võetavaid meetmeid kohaldatakse vähemalt 30 päeva pärast esialgse puhastamise ja desinfitseerimise läbiviimist nakatunud ettevõttes vastavalt artiklile 11.

6. Kui tsoonid on mitme liikmesriigi territooriumil, teevad asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused koostööd lõikes 1 kirjeldatudpiirkondadekehtestamisel. Vajaduse korral kehtestatakseartiklis 21 sätestatud korras ohustatud tsoon ja järelevalvetsoon.

Artikkel 10

Liikmesriigid tagavad, et:

([1]) EÜT L 268, 24.9.1991, lk 35.

▼B

a) pädev asutus määrab kindlaks korra, mille kohaselt nad saavad teha kindlaks munade ja lindude liikumist;

b) lindude omanik või pidaja peab esitama pädevale asutusele kõnealuse asutuse nõudel teavet tema ettevõttesse toodavate või sealt välja viidavate lindude ja munade kohta;

c) kõik lindude ja munade transpordi või turustamisega tegelevad isikud saavad anda pädevale asutusele teavet nende lindude ja munade liikumise kohta, mida nad on vedanud või turustanud, ning esitada kõik üksikasjad kõnealuse teabe kohta.

Artikkel 11

Liikmesriigid tagavad, et:

a) pädev asutus on ametlikult heaks kiitnud kasutavad desinfektsioonivahendid ning nende kontsentratsioonid;

b) puhastamine ja desinfitseerimine viiakse läbi ametliku järelevalve all vastavalt:

i) riikliku veterinaararsti juhtnööridele;

ii) II lisas sätestatud nakatunud ettevõtte puhastamise ja desinfitseerimise korrale.

Artikkel 12

Proovide võtmine ja laboratoorne kontroll klassikalise lindude katku viiruse esinemise kindlakstegemiseks toimuvad vastavalt III lisale.

Artikkel 13

Liikmesriigi tagavad, et pädev asutus võtab kõik vajalikud meetmed, et kõik ohustatud tsoonis ja järelevalvetsoonis asuvad isikud oleksid teadlikud kehtivatest piirangutest ning teeksid kõik vajaliku kõnealuste meetmete asjakohaseks rakendamiseks.

Artikkel 14

1. Liikmesriigid tagavad, et igas liikmesriigis on määratud:

a) siseriiklik labor, kus on vahendid ja eksperdid gripiviiruse isolaatide patogeensuse hindamiseks vastavalt III lisa 7. peatükile ja A-tüüpi gripiviiruse alatüüpide H5 või H7 kindlaksmääramiseks;

b) siseriiklik labor, kus kontrollitakse piirkondlikes laborites kasutatavaid reaktiive;

c) siseriiklik instituut või labor, kus saab kontrollida lubatud vaktsiine, et teha kindlaks nende vastavus müügiloas sätestatud spetsifikatsioonile.

2. IV lisas loetletud siseriiklikud laborid vastutavad normatiivide ja diagnoosimeetodite, reaktiivide kasutamise ja vaktsiinide kontrollimise kooskõlastamise eest.

3. IV lisas loetletud siseriiklikud laborid vastutavad liikmesriigi igas klassikalise lindude katku diagnostika laboris sätestatud normatiivide ja diagnoosimeetodite kooskõlastamise eest. Sel eesmärgil:

a) võivad nad varustada siseriiklikke laboreid diagnostiliste reaktiividega;

b) kontrollivad nad asjaomases liikmesriigis kasutatavaid diagnostilisi reaktiive;

c) korraldavad nad regulaarselt võrdluskatseid;

d) säilitavad nad klassikalise lindude katku viiruse isolaate asjaomases liikmesriigis kinnitatud juhtudest;

e) tagavad nad piirkondlikes diagnostikalaborites saadud positiivsete tulemuste kinnitamise.

4. IV lisas loetletud siseriiklikud laborid teevad koostööd artiklis 15 osutatud ühenduse tugilaboriga.

▼B

Artikkel 15

Ühenduse tugilabor klassikalise lindude katku jaoks on nimetatud V lisas. Ilma et see piiraks otsuse 90/424/EMÜ ja eriti selle artikli 28 sätete kohaldamist, on labori volitused ja ülesanded esitatud kõnealuses lisas.

Artikkel 16

Klassikalise lindude katku vastu vaktsineerimine pädeva asutuse lubatud vaktsiinidega võib toimuda haiguse esinemise korral üksnes lisaks võetud tõrjemeetmetele ning vastavalt järgmistele sätetele:

a) otsuse vaktsineerimiseks lisaks tõrjemeetmetele teeb komisjon koostöös asjaomaste liikmesriikidega artiklis 21 sätestatud korras. Kõnealune otsus on eelkõige seotud:

   — lindude kontsentratsiooniga kahjustatud piirkonnas,

   — kasutatava vaktsiini omaduste ja koostisega,

   — vaktsiinide jaotamise, ladustamise ja kasutamise järelevalve korraga,

   — vaktsineerimisele kuuluvate lindude liikide ja kategooriatega,

   — piirkondadega, kus vaktsineerimine toimub.

   Erandina esimesest alalõigust võib asjaomane liikmesriik teha otsuse ümber haiguskolde erakorralise vaktsineerimise korraldamiseks pärast komisjonile teatamist, tingimusel et ei seata ohtu ühenduse põhihuvisid. Kõnealune otsus vaadatakse viivitamata läbi alalises veterinaarkomitees artiklis 21 sätestatud korras,

b) kui liikmesriigil on lubatud vastavalt punktile a korraldada erakorraline vaktsineerimine territooriumi teatavas osas, ei mõjuta see ülejäänud territooriumi staatust, tingimusel et artiklis 21 sätestatud korras kindlaksmääratud ajavahemikul kehtivad meetmed vaktsineeritud loomade liikumise piiramiseks.

Artikkel 17

1. Iga liikmesriik koostab situatsiooniplaani, milles määratakse kindlaks klassikalise lindude katku puhangu korral rakendatavad siseriiklikud meetmed.

Kõnealuse plaaniga tuleb võimaldada juurdepääs vahenditele, seadmetele, töötajatele ja kõikidele muudele puhangu kiireks ja tõhusaks likvideerimiseks vajalikele materjalidele.

2. Plaani koostamisel kohaldatavad kriteeriumid on sätestatud VI lisas.

3. VI lisas loetletud kriteeriumite kohaselt koostatud plaanid esitatakse komisjonile hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

4. Komisjon vaatab plaanid läbi, veendumaks, et need võimaldavad saavutada soovitud eesmärke, ning teeb asjaomasele liikmesriigile ettepanekud vajalike muudatuste kohta, et viia plaan kooskõlla teiste liikmesriikide plaanidega.

Komisjon kiidab artiklis 21 sätestatud korras heaks plaanid, mida on vajaduse korral muudetud.

Seejärel võib plaane samas korras olukorra arengu arvessevõtmiseks muuta või täiendada.

Artikkel 18

1. Komisjoni eksperdid võivad koostöös pädevate asutustega käesoleva direktiivi ühtse kohaldamise tagamiseks teha vajaduse korral kohapealseid kontrolle. Selleks võivad nad kontrollida esindava arvu ettevõtete põhjal, kas pädevad asutused kontrollivad, et asjaomased ettevõtted täidavad käesoleva direktiivi nõudeid. Komisjon teatab liikmesriikidele kontrolli tulemusest.

▼B

Liikmesriik, mille territooriumil kontrolli läbi viiakse, annab ekspertidele kogu vajaliku abi nende ülesannete täitmiseks.

Käesoleva artikli rakendamise üldsätted määratakse kindlaks artiklis 21 sätestatud korras.

Artikkel 19

Käesoleva direktiivi kohaldamisega seotud meetmete jaoks ühenduse rahalist abi reguleerivad üksikasjalikud tingimused on ette nähtud otsusega 90/424/EMÜ.

Artikkel 20

Nõukogu muudab lisasid vastavalt vajadusele komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega eelkõige selleks, et arvesse võtta uuringute ja diagnostikameetodite arengut.

▼M1

Artikkel 21

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 178/2002 ([1]) artikli 58 kohaselt moodustatud alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale artiklile, artikleid 5 ja 7. kohaldatakse 1999/468/EÜ ([2]) otsuse

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

▼B

Artikkel 22

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid enne 1. jaanuari 1993. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 23

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

([1]) EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.
([2]) EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼B

I LISA

ETTEVÕTTEST MUNADE VÄLJAVIIMISE LUBAMINE VASTAVALT KÄESOLEVA DIREKTIIVI ARTIKLI 4 LÕIKE 2 PUNKTI e TINGIMUSTELE

Pädeva asutuse välja antud luba vastavalt artikli 4 lõike 2 punkti e sätetele nakkuskahtlasest ettevõttest munade väljaveoks munatoodete valmistamiseks ja töötlemiseks heakskiidetud asutusse direktiivi 89/437/EMÜ artikli 6 lõike 1 alusel, edaspidi nimetatud "määratud asutus", peab vastama järgmistele tingimustele:

1. nakkuskahtlasest ettevõttest väljaviimise lubamiseks peavad munad:
   a) vastama direktiivi 89/437/EMÜ lisa IV peatükis sätestatud nõuetele;
   b) olema saadetud nakkuskahtlasest ettevõttest otse määratud ettevõttesse; nakkuskahtlase ettevõtte riiklik veterinaararst peab iga partii enne väljaviimist pitseerima ning see peab olema pitseeritud kogu määratud asutusse veo ajal;
2. nakkuskahtlase ettevõtte riiklik veterinaararst teatab määratud asutuse pädevale asutusele munade saatmise kavatsusest;
3. määratud asutuse eest vastutav pädev asutus tagab, et:
   a) lõike 1 punktis b osutatud mune hoitakse nende saabumisest kuni töötlemiseni teistest munadest isoleeritult;
   b) kõnealuste munade koori käsitatakse kõrge riskiteguriga materjalina vastavalt direktiivi 90/667/EMÜ ([1]) artikli 2 lõikele 2 ning nendega tegeldakse vastavalt kõnealuse direktiivi II peatüki nõuetele;
   c) lõike 1 punktis b osutatud munade pakkematerjal, nende veoks kasutatavad sõidukid ning kõik tööruumid, mis puutuvad munadega kokku, puhastatakse ja desinfitseeritakse nii, et klassikalise lindude katku viirus täielikult hävib;
   d) nakkuskahtlase ettevõtte riiklikule veterinaararstile teatatakse kõikide töödeldud munade partiidest.

([1]) EÜT L 363, 27.12.1990, lk 51.

▼B

II LISA

NAKATUNUD ETTEVÕTTE PUHASTAMISE JA DESINFITSEERIMISE KORD

I. **Esialgne puhastamine ja desinfitseerimine**

a) Kui linnurümbad on kõrvaldamiseks välja viidud, tuleb kõik tööruumide osad, kus linnud viibisid ning tapmise või tapajärgse kontrolli ajal saastatud teiste ehitiste, õuede jm mis tahes osad pihustada üle vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 11 heakskiidetud desinfektsioonivahenditega.

b) Lindude või munade mis tahes koed, mis võivad olla saastanud ehitisi, õuesid, tööriistu jm tuleb hoolikalt koguda ning kõrvaldada koos rümpadega.

c) Kasutatav desinfektsioonivahend peab jääma pindadele vähemalt 24 tunniks.

II. **Lõplik puhastamine ja desinfitseerimine**

a) kõikidelt pindadelt tuleb rasvatustamisainega eemaldada rasv ja mustus ning loputada veega;

b) pärast veega pesemist vastavalt punktile a, tuleb veelkord pihustada desinfektsioonivahendit;

c) seitsme päeva pärast tuleks tööruume töödelda rasvatustamisainega, loputada külma veega, pihustada üle desinfektsioonivahendiga ning loputada uuesti veega;

d) kasutatud allapanu ning sõnnik tuleb töödelda meetodiga, mis tapab viiruse. Kõnealune meetod peab hõlmama üht järgmistest toimingutest:

i) põletamine või auruga töötlemine 70 °C juures;

ii) matmine piisavalt sügavale, et vältida kahjurite ning metslindude juurdepääsu;

iii) virna ladumine ning niisutamine (et vajaduse korral oleks võimalik kääritamine), katmine sooja hoidmiseks, et saavutada temperatuur 20 °C, ning katte alla jätmine 42 päevaks, et vältida kahjurite ning metslindude juurdepääsu.

▼B

III LISA

KLASSIKALISE LINDUDE KATKU KINNITAMISE NING ERISTUS-DIAGNOOSI DIAGNOSTIKAMEETODID

Järgmisi isoleerimise ning klassikalise lindude katku iseloomustamise meetodeid tuleks käsitleda juhistena ning haiguse diagnoosimisel kohaldatavate miinimumnõuetena.

Klassikalise lindude katku kinnitamise ja eristusdiagnoosi diagnostikameetodite korral kasutatakse järgmist mõistet.

"Klassikaline lindude katk" on lindude nakkus, mida põhjustab mis tahes A-tüüpi gripiviirus, mille intravenoosse patogeensuse indeks kuuenädalastel tibudel on kõrgem kui 1.2, või igasugune nakatumine A-tüüpi gripiviiruse alatüüpidega H5 või H7, millele tehtud nukleotiidide järjestusmääramine näitab mitmealuseliste aminohapete olemasolu hemaglutiniini lõhestamispiirkonnas.

1. PEATÜKK

Proovide võtmine ja töötlemine

1. *Proovid*

   Kloaagi-tampooniproovid (või fekaalid) ning hingetoru-tampooniproovid haigetelt lindudelt; fekaalid või soolesisaldised, ajukude, hingetoru, kopsud, maks, põrn ja muud ilmselt kahjustunud organid hiljuti surnud lindudelt.

2. *Proovide töötlemine*

   Lõikes 1 loetletud organeid ja kudesid võib panna liitproovi, kuid fekaale tuleb töödelda eraldi. Tampoonid tuleks asetada piisavasse antibiootilisse keskkonda, et need oleksid täielikult vedelikuga kaetud. Fekaaliproovid ja organid tuleks homogeenida (kinnises segistis või kasutades uhmrinuia, uhmrit ja steriilset liiva) antibiootilises keskkonnas ning teha keskkonnas 10—2(massi/mahu)protsendilised suspensioonid. Suspensioonid tuleks jätta umbes kaheks tunniks ümbritseva õhu temperatuurile (või pikemaks ajaks 4 °C juurde) ning seejärel selitada tsentrifuugimise teel (nt 800–1 000 × g juures 10 minutit).

3. *Antibiootiline keskkond*

   Eri laborid on edukalt kasutanud mitmeid antibiootilise keskkonna koostisi ning siseriiklikud laborid on valmis asjaomasele riigile nõu andma. Fekaaliproovide jaoks on vaja kõrgeid antibiootikumide kontsentratsioone ning tüüpiline segu on: 10 000 ühikut/ml penitsilliini kohta 10 mg/ml streptomütsiini, 0,25 mg/ml gentamütsiini ja 5 000 ühikut/ml mükostatiini fosfaatpuhvri lisandiga keedusoolalahuses. Kõnealuseid määrasid võib vähendada kuni viis korda kudede ning hingetoru-tampooniproovide korral. Klamüüdia kontrolliks võib lisada 50 mg/ml oksütetratsükliini. See on kohustuslik, kui tehakse keskkond, mille pH taset kontrollitakse pärast antibiootikumi lisamist ning pH viiakse tasemeni 7,0—7,4.

2. PEATÜKK

Viirusisolatsioon

Viirusisolatsioon embrüonaalses staadiumis kanamunades

Selitatud supernatant pannakse 0,1—0,2 ml kogustes allantoisi õõntesse, milles on igaühes vähemalt neli embrüonaalses staadiumis kanamuna, mida on inkubeeritud 8—10 päeva. Ideaaljuhul tuleks need munad võtta patogeenivabalt karjalt, aga kui see on võimatu, võib kasutada mune, mis on saadud karjalt, millel pole klassikalise lindude katku antikehi. Nakatunud mune hoitakse 37 °C juures ning valgustatakse iga päev läbi. Surnud või surevate embrüotega mune ning kõiki ülejäänud mune jahutatakse kuus päeva pärast nakatamist temperatuurini 4 °C ning allantoisi-amnionivedelikus kontrollitakse hemaglutinatsiooni aktiivsust. Kui hemaglutinatsiooni ei avastata, korratakse eespool nimetatud toimingut, kasutades inokulaadina lahjendamata allantoisi-amnionivedelikku.

Kui avastatakse hemaglutinatsioon, tuleks kultuuriga välistada bakterite esinemine. Kui esineb baktereid, võib vedelikku valada läbi 450 nm membraanfiltri, lisada veel antibiootikume ning nakatada sellega embrüonaalses staadiumis munad eespool kirjeldatud viisil.

▼B

3. PEATÜKK

Eristusdiagnoos

1. *Esialgne eristus*

Kuna on oluline niipea kui võimalik rakendada tõrjemeetmed, mille eesmärk on piirata viiruse levikut, peaks iga piirkondlik labor olema võimeline tuvastama mis tahes isoleeritud hemaglutineerivat viirust lisaks Newcastle'i haiguse viirusele gripiviiruse alatüüpidena H5 ja H7. Hemaglutineerivaid vedelikke tuleks kasutada hemaglutinatsiooni inhibitsiooni testis vastavalt 5. ja 6. peatükile. Positiivne inhibitsiooni väärtus, s.o vähemalt 2^4 A-tüüpi gripiviiruse alatüüpidele H5 või H7 omaste polüklonaalsete antiseerumitega ning vähemalt 2^9 tiitriga, on sobiv esialgseks kindlaksmääramiseks, mis võimaldab kehtestada ajutisi tõrjemeetmeid.

2. *Tulemuse kinnitamine*

Kuna on 13 hemaglutiniini alatüüpi ning 9 gripiviiruste neuraminidaasi alatüüpi ning igal tüübil on ka variatsioonid, ei ole otstarbekas ega majanduslikult efektiivne hoida igas siseriiklikus laboris antiseerumeid, mis võimaldaksid gripi isolaatide antigeenide täielikku iseloomustamist. Iga siseriiklik labor peaks siiski:

i) kinnitama, et isolaat on A-tüüpi gripiviirus, kasutades kahekordset immunodifusioontesti 9. peatükis kirjeldatud grupiantigeenide tuvastamiseks (kui siseriiklik labor seda eelistab, võib grupiantigeenide tuvastamiseks kasutada immunofluorestsentsi või ELISA meetodeid);

ii) otsustama, kas isolaat kuulub alatüüp H5 või H7;

iii) tegema intravenoosse patogeensuse indeksi testi kuuenädalaste tibudega vastavalt 7. peatükile. Suuremad intravenoosse patogeensuse indeksid kui 1,2 viitavad sellele, et viirus nõuab tõrjemeetmete täielikku rakendamist (oleks otstarbekas, kui siseriiklikud laborid teeksid katseid isolaadi plaagi moodustamise võime määramiseks rakukultuuris vastavalt 8. peatükile).

Siseriiklikud laborid peaksid viivitamata esitama kõik klassikalise lindude katku ja alatüüpide H5 ja H7 isolaadid ühenduse tugilaborile täielikuks iseloomustamiseks.

3. *Isolaatide edasine liigitamine ja kirjeldus*

Ühenduse tugilabor peaks saama vastavalt oma funktsioonidele ja ülesannetele siseriiklikelt laboritelt kõik hemaglutineerivad viirused edasiseks antigeeni ja geeniuuringuteks, et paremini mõista haigus(t)e episotoloogiat Euroopa Ühenduses.

Lisaks nimetatud ülesannetele teeb ühenduse tugilabor kõikidele saadud gripiviirustele täieliku antigeeni uuringu. Viiruste alatüüpide H5 ja H7 korral, mille intravenoosse patogeensuse indeksid on alla 1,2, tuleks teha nukleotiidide järjestusmääramine hemaglutiniini geenis, et määrata mitmealuseliste aminohapete olemasolu hemaglutiniini valgu lõhestamispiirkonnas.

4. PEATÜKK

Seroloogilised testid klassikalise lindude katku viiruse antikehade määramiseks

1. Haigustõrjeprogrammi ajal, kui leviva viiruse H-alatüüp on juba teada, või kasutades antigeenina homoloogilist viirust, võib teha nakkuse esinemise seroloogilist kontrolli, kasutades 5. ja 6. peatükis kirjeldatud hemaglutinatsiooni inhibitsioonitesti.

Kui hemaglutiniini alatüüp ei ole teada, võib gripi A-tüüpi viiruste nakkuse esinemist leida, tuvastades teatavate grupile omaste antigeenide antikehad.

Sel eesmärgil võib kasutada kas kahekordset immunodifusioontesti (vastavalt 9. peatükile) või ELISA testi (ELISA korral on probleem testi peremehe liigispetsiifilisus, kuna see sõltub peremehe immunoglobuliini tuvastamisest). Veelindude puhul on kahekordse immunodifusioontesti tulemus harva positiivne, ning välja arvatud juhul, kui alatüüp on teada, saab seda tõenäoliselt kasutada üksnes asjaomastel lindudel alatüüpide H5 ja H7 antikehade olemasolu kontrollimiseks.

2. a) *Proovid*

Vereproovid tuleks võtta kõikidel lindudelt, kui kari on väiksem kui 20 lindu, ning suurema karja korral 20 linnult (nii saab 99 % tõenäosusega tuvastada vähemalt ühe positiivse seerumi, kui vähemalt 25 % karjast on positiivsed, olenemata karja suurusest). Testimiseks lastakse verel hüübida ning seerum eemaldatakse.

▼B

b) *Antikehade uurimine*

Eri seerumiproovidel tuleks kontrollida 6. peatükis kindlaksmääratud standardse hemaglutinatsiooni inhibitsioonitestiga gripiviiruse hemaglutineeriva antigeeni inhibeerimise võimet.

Vaieldakse, kas kasutada 4 või 8 hemaglutiniini ühikut H1 testide jaoks. Võib selguda, et mõlemad on kehtivad ning valiku võib teha siseriiklik labor.

Kasutatav antigeen mõjutab siiski taset, mille juures seerum loetakse positiivseks — 4 hemaglutiniini ühiku korral on positiivne seerum tiitriga vähemalt 2^4, 8 hemaglutiniini ühiku korral on positiivne seerum tiitriga vähemalt 2^3.

5. PEATÜKK

Hemaglutinatsioonitest

Reaktiivid

1. Fosfaadiga pH tasemeni 7,0— 7,4 puhverdatud isotooniline soolalahus (0,05M).
2. Vähemalt kolmelt patogeenivabalt tibult võetud (kui see ei ole võimalik, võib võtta verd korrapäraselt kontrollitud ning klassikalise lindude katku antikehadeta lindudelt) ja liitprooviks ühendatud erütrotsüüdid võrdses mahus Alseveri lahusega. Rakke tuleb enne kasutamist kolm korda pesta fosfaatpuhvri lisandiga keedusoolalahuses. Teiseks testiks on soovitav võtta fosfaatpuhvri lisandiga keedusoolalahuse 1 % suspensioon (hematokrit).
3. Ühenduse tugilabor annab või soovitab madala virulentsusega H5 ja H7 tüüpi viiruseid standardsete antigeenidena kasutamiseks.

Menetlus

1. Plastikust mikrotiiterplaadi igasse auku (tuleks kasutada V-kujulisi auke) pannakse 0,025 ml fosfaatpuhvri lisandiga keedusoolalahust.
2. 0,025 ml viirussuspensiooni (s.o allantoisi vedelik) pannakse esimesse auku.
3. Viiruse kahekordsete lahjenduste saamiseks (1:2 kuni 1:4 096) kogu plaadil kasutatakse mikrotiiter-lahjendajat.
4. Igasse auku tilgutatakse veel 0,025 ml fosfaatpuhvri lisandiga keedusoolalahust.
5. Igasse auku lisatakse 0,025 ml 1 % erütrotsüüte.
6. Segatakse kergelt raputades ning hoitakse temperatuuril 4 °C.
7. Plaatide näidud registreeritakse 30—40 minutit pärast erütrotsüütide kontrollimist. Registreerimiseks kallutatakse plaati kallutades ning jälgitakse erütrotsüütide pisarakujulise voolu esinemist või puudumist. Augud, milles ei ole hemaglutinatsiooni, voolavad sama kiirusega, kui viiruseta kontrollrakud.
8. Hemaglutinatsiooni tiiter on suurima kontsentratsiooniga lahus, mis põhjustab erütrotsüütide aglutinatsiooni. Seda lahust võib käsitada ühte hemaglutinatsiooni ühikut sisaldavana. Täpsem meetod hemaglutinatsiooni tiitri määramiseks on viiruse hemaglutinatsiooni test esialgsete lahuste lähedaste kontsentratsioonidega, nt 1:3, 1:4, 1:5, 1:6 jne. Seda soovitatakse antigeenide täpseks ettevalmistamiseks hemaglutinatsiooni inhibitsiooni testiks (6. peatükk).

6. PEATÜKK

Hemaglutinatsiooni inhibitsiooni test

Reaktiivid

1. Fosfaatpuhvri lisandiga keedusoolalahus
2. Fosfaatpuhvri lisandiga keedusoolalahusega lahjendatud allantoisi vedelikku sisaldav viirus, mis sisaldab 4 või 8 hemaglutinatsiooni ühikut 0,025 ml kohta.
3. 1 % kana erütrotsüüte.
4. Negatiivne kontrollkana seerum.
5. Positiivne kontrollseerum.

Menetlus

1. 0,025 ml fosfaatpuhvri lisandiga keedusoolalahust pannakse plastikust mikrotiiterplaadile (V-kujuliste aukudega).

▼B

2. 0,025 ml seerumit pannakse plaadi esimesse auku.

3. Seerumi kahekordsete lahuste saamiseks plaadil kasutatakse mikrotiiter-lahjendajat.

4. Lisatakse 0,025 ml lahjendatud allantoisi vedelikku, mis sisaldab 4 või 8 hemaglutinatsiooni ühikut.

5. Segatakse raputades ning plaati hoitakse temperatuuril 4 °C vähemalt 60 minutit või toatemperatuuril vähemalt 30 minutit.

6. Kõikidesse aukudesse lisatakse 0,025 ml 1 % erütrotsüüte.

7. Segatakse kergelt raputades ning asetatakse 4 °C juurde.

8. Plaatide näidud registreeritakse 30—40 minuti pärast, kui kontrollerütrotsüüdid on selitatud. Selleks kallutatakse plaati ning jälgitakse pisarakujulise voolu esinemist või puudumist samal kiirusel kui üksnes erütrotsüüte sisaldavates kontrollaukudes (0,025 ml ja fosfaatpuhvri lisandiga keedusoolalahuses (0,05 ml).

9. Hemaglutinatsiooni tiiter on kõrgeima kontsentratsiooniga antiseerumi lahus, mis põhjustab 4 või 8 viiruse ühiku täieliku inhibitsiooni (iga testi korral peaks nõutud hemaglutinatsiooni ühikute olemasolu kindlakstegemiseks tegema hemaglutinatsiooni tiitrimise).

10. Tulemuste õigsus sõltub sellest, kas saadakse negatiivse kontrollseerumiga 4 hemaglutinatsiooni ühiku korral väiksem tiiter kui 2^3 ning 8 hemaglutinatsiooni ühiku korral väiksem tiiter kui 2^2 ning tiiter ühest positiivse kontrollseerumi teadaoleva tiitri lahusest.

7. PEATÜKK

Intravenoosse patogeensuse indeks (IVPI)

1. Väikseima passaažide arvuga, soovitavalt esialgsest isolatsioonist ja valimata saadud nakkuslik allantoisi vedelik lahjendatakse 1: 10 steriilses isotoonilises soolalahuses.

2. 0,1 ml lahjendatud viirust süstitakse intravenoosselt 10 kuuenädalasele tibule (tuleks kasutada erilisi patogeenivabu linde).

3. Linde uuritakse iga 24 tunni järel 10 päeva jooksul.

4. Iga linnu puhul registreeritakse iga uurimise käigus, kas lind on terve (0), haige (1), raskesti haige (2) või surnud (3).

5. Tulemused registreeritakse ja indeks arvutatakse järgmise näite kohaselt:

Kliinilised tunnused	Nakatumisest möödunud päevi										Kokku punkte
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Terve	10	2	0	0	0	0	0	0	0	0	12 × 0 = 0
Haige	0	4	2	0	0	0	0	0	0	0	6 × 1 = 6
Raskesti haige (*)	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	6 × 2 = 12
Surnud	0	2	6	8	10	10	10	10	10	10	76 × 3 = 228
											Kokku = 246

$$\text{Indeks} = \text{keskmiselt punkte linnu vkohta ühe vaatluse käigus} = \frac{246}{100} = 2{,}46$$

(*) Tegu on subjektiivse kliinilise hinnanguga, kuid tavaliselt peetakse siinkohal silmas linde, kellel on üks või mitu järgmistest tunnustest: hingamisraskused, loidus, kõhulahtisus, sulgkatteta naha või loti tsüanoos, näo ja/või pea ödeem, närvilisuse ilmingud.

8. PEATÜKK

Laikude moodustamise võime hindamine

1. Tavaliselt on kõige parem kasutada viiruse lahjenduste rida, et tagada optimaalse hulga laikude teke plaadil. Peaks piisama fosfaatpuhvri lisandiga keedusoolalahuse kümnekordsest lahusest.

2. Tibu embrüo rakkude laatunud monokihid või sobiv rakuliin (näiteks Madin-Darby veise neer) valmistatakse ette 5 cm läbimõõduga Petri tassides.

▼B

3. Mõlemasse Petri tassi lisatakse 0,2 ml iga viirust ning lastakse viirusel imenduda 30 minutit.

4. Pärast kolmekordset pesemist fosfaatpuhvri lisandiga keedusoolalahuses kaetakse asjakohane 1 (massi/mahu) protsent agarsööde nakatunud rakkudega ning 0,01 mg/ml trüpsiiniga või ilma trüpsiinita. Oluline on, et kaetud söötmele ei lisataks seerumit.

5. Pärast 72 tundi inkubeerimist 37 °C juures peaks laigud olema piisava suurusega. Kõige paremini on neid näha, kui eemaldatakse kaetud agar ning värvitakse küveti monokiht kristallvioletiga (0,5 (massi/mahu) protsenti) 25(massi/mahu)protsendilises etanoolis.

6. Kõik viirused peaksid tekitama selged laigud, kui inkubeeritakse trüpsiiniga kaetud söötmel. Kui kaetud söötmel ei ole trüpsiini, tekitavad laike ainult kanade puhul virulentsed viirused.

9. PEATÜKK

Kahekordne immunodifusioon

Gripi A-tüüpi viiruse olemasolu kindlakstegemiseks on eelistatud meetod, millega näidatakse nukleokapsiidi või maatriksi antigeenide olemasolu, mis on samad kõikide gripi A-tüüpi viiruste korral. Seda tehakse üldiselt kahekordse immunodifusioontestiga, kasutades kas kontsentreeritud viirusepreparaate või nakatunud koorionallantoismembraanide ekstrakte.

Sobivad kontsentreeritud viiruse preparaadid võib valmistada nakkusliku allantoisi vedeliku tavalise kiire tsentrifuugimisega ning viiruse lõhestamisega, et vabastada sisemised nukleokapsiidi ning maatriksi antigeenid töötlemisel naatriumlauroüülsarkosinaadiga. Võib kasutada ka happega pretsipitatsiooni, lisades 1N HCl nakkuslikku allantoisi vedelikku, lõpliku pH taseme 3,5—4,0 saamiseks, jahutades vähemalt 1 tund 0 °C juures ning tsentrifuugides aeglaselt 1 000 g juures 10 minutit.

Supernatandi võib eemaldada ning viirust sisaldava sademe võib taassuspendeerida minimaalses hulgas glütsiini-sarkosüüli puhverlahuses (1 % naatriumlauroüülsakrosinaati, mis on 0,5M glütsiiniga puhverdatud pH tasemeni 9,0). Need preparaadid sisaldavad nii nukleokapsiidi kui maatriksi antigeene.

Beard (1970) kirjeldas nukleokapsiidirikaste antigeenide valmistamist nakatunud munade koorionallantoismemberaanidest. Kõnealuse meetodi kohaselt: eemaldatakse nakatunud positiivse hemaglutiniini tulemusega munadelt koorionallantoismembraanid, neid külmutatakse ja sulatatakse kolm korda, ning seejärel tsentrifuugitakse 1 000 g juures 10 minutit. Graanulid eemaldatakse ning antigeenina kasutamiseks töödeldakse supernatanti 0,1 % formaliinis.

Kumbagi antigeeni võib kasutada kahekordses immunodifusioontestis kasutades 1 % agaroosi või agarit, 8,0 % naatriumkloriidi sisaldavaid geele, mida on lahjendatud 0,1M fosfaatpuhvriga pH tasemeni 7,2. Gripi A-tüüpi viirust kinnitavad testantigeeni ja teadoleva positiivse antigeeni moodustatud pretsipitatsioonijooned, mis liitudes teadaoleva positiivse antiseerumi vastu moodustavad identifikatsioonijoone.

▼B

IV LISA

KLASSIKALISE LINDUDE KATKU SISERIIKLIKE LABORITE LOETELU

Belgia	Institut National de Recherches Vétérinaires, Groeselenberg 99, B-1180 Brussels
Taani	National Veterinary Laboratory, Poultry Disease Division, Hangøvej 2, DK-8200 Aarhus N
Saksamaa	Institut für Kleintierzucht der Bundesforschungsanstalt für Landwirtschaft, Braunschweig-Völkenrode, Postfach 280, D-3100 Celle
Prantsusmaa	Centre National d'Etudes Vétérinaires et Alimentaires — Laboratoire Central de Recherches Avicoles et Porcines, B. P. 53, F-22440 Ploufragan
Kreeka	Ινστιτούτο Λιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων 66, 26ης Οκτωβρίου, GR-54627 Θεσσαλονίκη Institute of Infections and Parasitological Diseases, 66, 26th October Street, 54627 Thessaloniki
Iirimaa	Veterinary Research Laboratory, Abbotstown, Castleknock, Dublin 15
Itaalia	Istituto Patologie Aviaire, Facoltà di Medicina Veterinaria, Università di Napoli, via Aniezzo, Falcone 394, I-80127 Napoli F Delpino 1
Luksemburg	Institut National de Recherches Vétérinaires, Groeselenberg 99, B 1180 Brussels
Madalmaad	Centraal Diergeneeskundig Instituut, Vestiging Virologie, Houtribweg 39, NL-8221 RA Lelystad
Portugal	Laboratório Nacional de Investigação Veterinária (LNIV), Estrada de Benfica 701, P-1500 Lisbon
Hispaania	Centro Nacional de Referencia para la Peste Aviar es el Laboratorio Nacional de Sanidad y Producción Animal de Barcelona, Zona Franca Circunvalación-Tramo 6, Esquina Calle 3, Barcelona
Ühendkuningriik	Central Veterinary Laboratory, New Haw, UK-Weybridge, Surrey KT15 3NB

▼A1

Austria	Bundesanstalt für Virusseuchenbekämpfung, Wien-Hetzendorf
Soome	Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos, Helsinki/Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, Helsingfors
Rootsi	Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala

▼A2

Tšehhi Vabariik	Státní veterinární ústav Praha, Sídlištní 24/136, 165 03 Praha 6
Eesti	Veterinaar- ja Toidulaboratoorium, Väike-Paala 3, 11415 Tallinn
Küpros	Εργαστήριο Αναφοράς για τις Ασθένειες των Ζώων, Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, 1417 Λευκωσία(National Reference Laboratory for Animal Health Veterinary Services, CY-1417 Nicosia)
Läti	Valsts veterinārmedicīnas diagnostikas centrs, Lejupes iela 3, LV-1076 Rīga
Leedu	Nacionalinė veterinarijos laboratorija, J. Kairiūkščio g. 10, LT-2021 Vilnius
Ungari	Országos Állategészségügyi Intézet (OÁI), Pf. 2., Tábornok u. 2., H-1581 Budapest
Malta	Istituto Zooprofilatico Sperimentale delle Venezie, Padova, Italy

▼A2

Poola	Laboratorium Zakładu Chorób Drobiu Państwowego Instytutu Weterynaryjnego, Al. Partyzantów 57, PL-24-100 Puławy
Sloveenia	Nacionalni veterinarski inštitut, Gerbičeva 60, SI-1000 Ljubljana
Slovakkia	Štátny veterinárny ústav, Pod dráhami 918, SK-96086 Zvolen

▼B

V LISA

ÜHENDUSE TUGILABOR KLASSIKALISE LINDUDE KATKU KORRAL

Labori nimetus

Central Veterinary Laboratory,
New Haw,
UK-Weybridge,
Surrey KT 15 3NB,
Ühendkuningriik

EÜ tugilabori funktsioon ja ülesanded klassikalise lindude katku korral on:

1. kooskõlastada EÜ komisjoniga konsulteerides liikmesriikides kasutatavaid klassikalise lindude katku diagnostikameetodeid. Eelkõige:
   a) liigitada, ladustada ja tarnida klassikalise lindude katku viirusetüvesid seroloogiliste testide ja antiseerumite valmistamise jaoks;
   b) tarnida riiklikele tugilaboritele standardseerumeid ja muid võrdlusreaktiive, et standardida liikmesriikides kasutatavaid teste ja reaktiive;
   c) moodustada ja säilitada klassikalise lindude katku viirusetüvede ja isolaatide kogu;
   d) korraldada ühenduse tasandil diagnostikaprotseduuride regulaarseid võrdluskatseid;
   e) koguda ja kõrvutada andmeid ja teavet ühenduses kasutatavate diagnostikameetodite ja läbiviidud katsete tulemuste kohta;
   f) iseloomustada klassikalise lindude katku isolaate kõige ajakohasemate teadaolevate meetoditega, et saada parem ülevaade klassikalise lindude katku episotoloogiast ning koguda andmeid viiruse episotoloogia ning väga patogeensete ning potentsiaalselt patogeensete tüvede esinemise kohta;
   g) jälgida klassikalise lindude katku järelevalve, episotoloogia ja ärahoidmise arengut kogu maailmas;
   h) säilitada teadmisi klassikalise lindude katku viiruse ning teiste asjakohaste viiruste kohta, et võimaldada kiire eristusdiagnoosimine;
   i) omandada põhjalikud teadmised klassikalise lindude katku kõrvaldamiseks ja kontrolliks kasutatavate immunoloogiliste veterinaarravimite valmistamisest ja kasutamisest;
2. aidata aktiivselt kaasa klassikalise lindude katku puhangute diagnoosimisele liikmesriikides, uurides diagnoosi kinnituseks, iseloomustamiseks ja episotoloogiliseks uurimiseks saadetud viiruse isolaate. Eelkõige peaks labor suutma teha nukleotiidide järjestusmääramist, et määrata kindlakstehtud aminohappe järjestus klassikalise lindude katku alatüüpide H5 või H7 hemaglutiini molekuli lõhestamispiirkonnas;
3. hõlbustada laboridiagnostikaekspertide väljaõpet või ümberõpet, pidades silmas diagnostikamenetluste ühtlustamist kogu ühenduses.

▼B

VI LISA

SITUATSIOONIPLAANIDE KRITEERIUMID

Situatsiooniplaanid peavad vastama vähemalt järgmistele kriteeriumitele:

1. riiklikul tasandil kriisikeskuse asutamine, mille abil kooskõlastatakse asjaomases liikmesriigis kõiki tõrjemeetmeid;
2. kohalike loomatauditõrje keskuste loetelu koos asjakohaste vahenditega, et kooskõlastada tauditõrjemeetmeid kohalikul tasandil;
3. üksikasjalik teave tõrjemeetmetega hõivatud töötajate kohta, nende erialateadmised ja vastutus;
4. iga kohalik loomatauditõrje keskus peab olema suuteline võtma kiirelt ühendust otseselt või kaudselt haiguspuhanguga seotud isikute/organisatsioonidega;
5. seadmete ja materjalide kättesaadavus tauditõrjemeetmete nõuetekohaseks võtmiseks;
6. üksikasjalik juhend nakkuse või saastumise kahtluse ja sellele kinnituse saamise korral võetavate meetmete kohta, s.h kavandatavad meetmed rümpade hävitamiseks;
7. koolituskavad ja haldusprotseduur asjaomaste erialateadmiste säilitamiseks ja arendamiseks;
8. diagnostikalaboritel peavad olema vahendid tapajärgse kontrolli, seroloogiliste, histoloogiliste uuringute jms tegemiseks ning kiireks diagnoosimiseks vajalikud oskused. Tuleb korraldada proovide kiire transport;
9. üksikasjad erakorralise vaktsineerimise vajaduse taastekkimise korral vajamineva klassikalise lindude katku vaktsiini eeldatava koguse kohta;
10. sätted situatsiooniplaanide rakendamiseks vajaliku õigusvõime tagamiseks.